

Sammenstilling av drøftingene rundt bordene i verkstedene

Denne sammenstillingen av verkstedenes drøftinger rundt tiltak på fire utvalgte områder er basert på innsamlede referater fra bordene etter verkstedenes avslutning.

Verkstedenes prioriterte tiltak er gjengitt i egne presentasjoner. De prioriterte tiltakene ble presentert i plenum under konferansen, og var grunnlag for påfølgende paneldebatt kl. 14.50- 15.50

Verkstedet Eksisterende bygg og uteområder.

Deltakere: ca 50

Tidsramme: kl. 13.00- 14.15

Møteleder: Anders Paulsen, Hedmark fylkeskommune

Innledning ved Pål Lyngstad, Direktoratet for byggkvalitet.

Spørsmål til drøfting :

Angi hva som skal til for at offentlige og private aktører som har et eieransvar for bygg og uteområder iverksetter tiltak for å oppnå bedre tilgjengelighet og brukbarhet av eksisterende publikumsbygg og uteområder.

Vurder både aktørenes egen innsats, organisatoriske, juridiske, økonomiske og informative tiltak/rammer

Innspill til ny handlingsplan for Norge universelt utformet

Mer kortsiktige mål. 2025 er langt fram, kan fort bli en sovepute

Forankring og handlingskompetanse, det er kombinasjon av alle forslagene som vil virke

1. Kunnskap og kompetansehevende tiltak

Kunnskap i alle ledd fra planlegging - brukere drift.

Kunnskap /forskning i utdanning : Lønnsomhetsberegninger av tiltak .

Gi kunnskap om økonomisk gevinst ved universell utforming.

Forbedre veiledningsmateriell og gjøre det mer forståelig for de som ikke kan så mye om universell utforming.

Kompetanse hos dem som planlegger- obligatorisk pensum i fagskoler og høyere utdanning.

De som planlegger må være skolerte.

Kompetanse og informasjon koblet mot digitale verktøy.

Kompetansesenter for rådgivning til mindre bedrifter / butikker om rehabilitering i forhold til universell utforming. Ett telefonnr., og støtteordninger til det samme.

2. Kartlegging:

Krav om at alle kommuner kartlegger og utarbeider handlingsplaner for eks. bygg- både kommunale og private.

Kartlegging med medverknad.

Utvikle kartleggingsverktøy eksempelvis som et brukervennlig kartleggingsverktøy- tilsvarende tilsynsapp (Trondheim kommune /Dibk)som nå er under utvikling.

3 . Gjennomføring

Politisk/administrativ forståelse av viktighet.

Samspill mellom alle forskjellige aktører.

Skape forståelse av problemstillingen særlig i det private.

Konkrete handlingsplaner i generelle vedlikeholdsplaner.

Informasjon og markedsføring av det som er gjort; vil skaffe kunder.

Kvalitetskrav - rekkefølge bestemmelser.

Konkretisering av TEK 10.

Krav til konkrete planer innen en frist. Krav til plan for universell utforming ved byggesak (som avfallsplan).

4. Finansiering:

Måltrettet økonomiske virkemidler og økonomiske insitamenter / gulrøtter.

Økonomiske midler til kommunene.

Økonomisk støtte til utførelse av tiltak .

Tilskuddsordninger for oppgradering av eksisterende bygg.

Utarbeide kostnadsoverslag.

Økonomiske støtteordningar- gulrot

Mer målrettede gulrøtter mot private - skattelette og tilskudd.

5. Kontroll:

Godkjenning av endelig løsning, eventuelt rette opp feil og mangler .

Universell utforming som del av uavhengig kontroll .

6. Nasjonal norm / standard og gode eksempler:

Viktig med gjenkjennbare løsninger, samtidig som man ikke ensretter- frihet til forming.

Bevisstgjere at universell utforming kan gagne grunneigar.

At offentlige organ/utbygger stiller og følger egne krav, og derved skaper marked.

At det offentlige skaper marked for utvikling av praktiske løsninger ved selv å overholde krav til universell utforming.

7. Fokus på å bevare et levende bymiljø:

Bedre grensesnittet (eierforholdet) mellom eiendommer. eks: fortau/ inngangsdør. for å forenkle prosessen. (Gjelder også Tek 10)

Et lovverk som pålegger eiere felles ansvar for grensen f. eks. i en gate.

Verkstedet Medvirkning i planprosesser

- Hvordan skal kommuner og fylker oppfylle krav til medvirkning for Norge universelt utformet innen 2025

Deltakere: ca 50

Tidsramme: kl. 13.00- 14.15

Møteleder: Cato Lie, Funksjonshemmedes fellsorganisasjon (FFO)

Innledning ved Anders Eriksen, Deltasenteret og Guri Henriksen, Norges Handikapforbund.

Spørsmål til drøfting :

Spørsmål 1:

Hvordan kan vi få sterke råd som har innflytelse slik at Norge blir universelt utformet i 2025?

Spørsmål 2:

Hvordan kan kommuner og fylkeskommuner benytte rådernes kunnskap og perspektiver i planprosesser, for å gjennomføre strategien universell utforming lokalt og regionalt?

Innspill til ny handlingsplan for Norge universelt utformet

Spørsmål 1.

Opplæring:

Opplæring av kommunale råd, sammen med politikeropplæringen slik at representantene kjenner sin rolle, med utgangspunkt i KS sitt opplæringsprogram.

Opplæring av rådet av administrasjonen .

Systematisk opplæring av rådet.

Rekruttreing og organisering:

Sikre gode kandidater.

Gode skolerte og interesserte medlemmer.

Kunnskapskrav; motiverte, kompetente og inspirerte deltakere, gjerne jobbe i nettverk

Organisasjonene involverer seg i kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
Brukerorganisasjonene må foreslå/velge folk som er villig til å gjøre en jobb, de riktige personene.
KS involverer seg i kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
Små kommuner må styrke arbeidet, gjerne interkommunalt .
Ha navngitte personer i rådet som følger opp saker.
Rådet må få tilstrekkelige ressurser.

Spørsmål 2:

Rutiner og informasjonsflyt:

God informasjonsflyt og involvering fra starten.
Ønsker fra administrasjonen til rådet – hva er ønskelig tilbakemelding til administrasjonen.
Formalisere rutiner som sikrer medvirkning og at rådet kommer tidlig inn.
Rådet inviteres til utvikling av den kommunale planstrategien.
Rådet trenger saksbehandler som har ansvar for at saker/spørsmål går til de som har ansvar i administrasjonen.
Sikre gode rutiner for tidlig involvering, bevisste saksbehandlere.

Organisering:

Rådet må være en del av den ordinære politiske strukturen, alle må være klar over det .
Inn i politikeropplæringa.
Små kommuner må samarbeide (regionalt eller interkommunalt).
Dialogen mellom adm., politikere og rådet må styrkes .

Gjennomføring:

Oppmerksomhet gjennom f.eks. byggeskikkpris.
Høyere status for rådet
Sekretærfunksjonen legges til rådmannens stab

Verkstedet FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Deltakere: ca 50

Tidsramme: kl. 13.00- 14.15

Møteleder: Helga Fastrup Ervik, Barne-, ungdoms – og familiedirektoratet

Innlending ved Inger Marie Lid, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Spørsmål til drøfting :

Spørsmål 1:

Hvordan kan kommuner og fylker bidra til at skolen blir tilgjengelig for alle og Norges forpliktelser etter FN konvensjonen oppfylles på dette området?

Spørsmål 2:

Hva kan holdningsendringer bety for opplevd likeverd og for tilgjengelighet?

Hvordan kan kommunene og fylkene bruke konvensjonens bestemmelser om tiltak rettet mot holdningsendringer og tiltak for å øke kunnskapen om universell utforming og tilgjengelighet ?

Innspill til ny handlingsplan for Norge universelt utformet

Spørsmål 1:

Utgangspunkt: Fysisk utforming må på plass!

Kunnskap og opplæring

Kommunene må ha et opplæringsprogram:

- FN- konvensjonen . Opplæring av lærere, foreldre, elever , politikere
- IKT forskriften
- Bruk av spesialtjenesten (Huseby, Statsped. Osv)
- Nærskole, forsterket skole

Holdningsutvikling i barnehager; inkludering, legge grunnlag for inkluderende utdanningssystem

Kommuner og fylker må se til at kunnskap om universell utforming spres.

Diskrimineringsloven er for lite kjent.

Medvirkning i prosesser er viktig.

Lærerutdanning:

Kunnskap om konvensjonen inn i lærerutdanningen; verdier og funksjonsnedsettelse, inkludering, ikke-diskriminering.

Kompetanseheving. Bør inn i læreplanen. 1- 2 konkrete fag.

Spørsmål 2:**Betydning av holdningsendring**

Betydning av holdningsendring betyr alt. Fremdeles slik at rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne har ansvaret – ikke politikere.

Holdningsendring må til for at politikere tar ansvar. En større forståelse /økt bevissthet fører til at man ser helheten og økonomien i et større bilde.

Holdningsendring som bidrar til at "alle" har kunnskap og forståelse for universell utforming.

Politikere må gå foran i holdningsarbeidet.

Alle som arbeider med tilgjengelighet i kommuner og fylker har ett ansvar for å besørge

holdningsendring både vertikalt i kommunale systemer og i bredden av fagfelt og fagområder.

Konvensjonen styrker medvirkningsretten, ønske at det også styrker rådernes funksjon og status.

Ansvar og forpliktelse

Holdningsendring og opplæring fra politikere til administrasjonen.

Utdanning og fysiske tiltak.

Kompetanse

Endring av holdninger med konvensjonen som grunnlag vil være en læringsprosess.

Innarbeide dette i styringsprosessen.

Bevisstgjøring av FN konvensjonen i det politiske miljøet i kommunen.

Saksbehandlere i kommunen kan bruke konvensjonen i sin saksbehandling, dette vil endre holdning.

Opplæringsmodul som forplikter politikerne, få endrede holdninger gjennom egne kroppslige erfaringer.

Bruk den kunnskapen som allerede er i kommuner og fylker (Rådene for mennesker med nedsatt funksjonsevne).

Anvendelse av konvensjonen i planarbeidet

Ulike planverk i fylker og kommuner: Vise til artikkel 1 i konvensjonen

Beskrive universell utforming i alle planer (reguleringsplaner og utbyggingsplaner). Dette vil bevisstgjøre hva universell utforming er.

Kan benytte maksimumskrav / nivå og bruke bestemmelsene i lovverket

Medvirkning fra rådene hele veien i en planprosess.

Artikkel 4 b) sier også noe om sedvane og praksis. Norge har kommet langt i lovgivning (plan og bygningsloven med forskrifter, DTL med forskrifter), det gjenstår arbeid for oppfølging i praksis.

Verkstedet Hvordan omsette statlige satsinger på boliger til lokale handlinger som bidrar til Norge universelt utformet 2025?

Deltakere: ca 50

Tidsramme: kl. 13.00- 14.15

Møteleder: Odd Bjørn Solberg, Husbanken

Innledning ved Solveig Paule, Husbanken og Christian Hellevang, KS

Spørsmål til drøfting :

Spørsmål 1:

Hvilken rolle bør kommunene ha/ta?

- Skal de bidra aktivt eller vente på at de private boligeierne utbedrer boligene?
- Kommunen har jo fordeler av at for eksempel private borettslag og sameier etterinstallerer heis, slik at folk kan bli boende lenger i egen bolig. Med andre ord: Skal kommunen være en aktiv bidragsyter eller gratispassasjer?

Trengs det flere gulrøtter for å engasjere kommunene?

Spørsmål 2:

Bør lån, ulike tilskuddsordninger og kanskje skattefordeler(?) nyttes i større grad enn regulering gjennom lovverk?

- Bør grunnlån, sammen med tilskudd til heis, og tilskudd til tilpasning ses i sammenheng og også justeres slik at de utfyller ordninger fra Nav og ENOVA?

Innspill til ny handlingsplan for Norge universelt utformet

Spørsmål 1

Flere gulrøtter trengs!

Kommunens virkemidler

Kommunen må være veldig bevisst på å få inn krav om tilgjengelighet i kommuneplanen, i arealdelen av planen og i nye reguleringsplaner.

Forankring.

Stille krav om tilgjengelige boenheter i nye reguleringsplaner også i bratt terreng.

Bedre tilrettelegging.

Initiere og lage en kommunal virkemiddelpakke.

Kartlegginger:

Tilskudd til kartlegging

Kartlegge hvilke borettslag skal prioriteres?

Informasjon:

Formidling av info om støtteordning til utbyggere og info.

Informasjon om støtteordninger, mulighet for å dispensere fra og etablere heis på verneverdige bygninger.

Informasjon til kommunenes avgjørende instanser slik at de ser sammenheng mellom utgifter og inntekter; Kommunenes besparelser i fremtiden.

Bruke foldere i postkasse.

Info om hva som er mulig å søke på.

Tek 10

Informasjon om hvordan en skal gjøre dette riktig i fht. Lovverket eks. forhåndskonferanse.

Vilje og mulighet til å dispensere fra TEK10 fra trappebredde og brannforskrifter.

Spørsmål 2**Trenger både gulrøtter og pisk!**

Virkemidler rettet mot eldre for å bo lengst mulig i egen bolig.

Skille mellom nye og brukte boliger.

Skattefordel er et virkemiddel for å stimulere dagens husstander.

Virkemiddelpakken som eksisterer pr. i dag er ikke tilstrekkelig. Redsel for økt husleie og økte driftsutgifter i borettslag.

Et søknadssystem for de tre søknadsinstansene.